

POSTANOWIENIE

Warszawa, dnia 22 października 2013 r.

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Zbigniew Cieślak

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej
R N w sprawie zgodności:

- 1) art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2011 r. Nr 12, poz. 59, ze zm.) w związku z art. 68 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, ze zm.) z art. 24, art. 32 i art. 64 ust. 2 w związku z art. 2, art. 20, art. 30, art. 31 ust. 3, art. 45 ust. 1 i art. 65 ust. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) art. 35 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2011 r. Nr 12, poz. 59, ze zm.) z art. 2, art. 24, art. 32 i art. 64 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) art. 70 § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, ze zm.) z art. 24, art. 32 i art. 64 ust. 2 w związku z art. 2, art. 20, art. 30, art. 31 ust. 3, art. 45 ust. 1 i art. 65 ust. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) art. 72 § 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, ze zm.) z

art. 24, art. 32 i art. 64 ust. 2 w związku z art. 2, art. 20, art. 30, art. 31 ust. 3,
art. 45 ust. 1 i art. 65 ust. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE :

1. W sporządzonej przez radcę prawnego skardze konstytucyjnej, wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 23 lutego 2012 r. (data nadania), R N (dalej: skarżąca) zarzuciła niezgodność: (1) art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2011 r. Nr 12, poz. 59, ze zm.; dalej: ustawa o lasach) w związku z art. 68 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, ze zm.; dalej: k.p.) z art. 24, art. 32 i art. 64 ust. 2 w związku z art. 2, art. 20, art. 30, art. 31 ust. 3, art. 45 ust. 1 i art. 65 ust. 5 Konstytucji; (2) art. 35 ust. 1 pkt 2 ustawy o lasach – w zakresie, w jakim obejmuje stanowisko pracy leśniczego nawiązaniem i rozwiązaniem stosunku pracy na podstawie powołania i odwołania – z art. 2, art. 24, art. 32 i art. 64 ust. 2 Konstytucji; (3) art. 70 § 2 k.p. – w zakresie, w jakim wyłącza (bez wskazania innych rozwiązań) możliwość powierzenia odwołanemu pracownikowi pracy na wcześniej zajmowanym lub innym stanowisku pracy – z art. 24, art. 32 i art. 64 ust. 2 w związku z art. 2, art. 20, art. 30, art. 31 ust. 3, art. 45 ust. 1 i art. 65 ust. 5 Konstytucji; (4) art. 72 § 3 k.p. – w zakresie, w jakim skraca o połowę okres ochrony stosunku pracy pracownika w wieku przedemerytalnym, zatrudnionego na podstawie powołania, w stosunku do ogółu pracowników, o których mowa w art. 39 k.p. – z art. 24, art. 32 i art. 64 ust. 2 w związku z art. 2, art. 20, art. 30, art. 31 ust. 3, art. 45 ust. 1 i art. 65 ust. 5 Konstytucji.

2. Skarga konstytucyjna została wniesiona w związku z następującą sprawą:

2.1. Oświadczeniem z dnia maja 2010 r., doręczonym skarżącej maja 2010 r., skarżąca została odwołana ze stanowiska leśniczego Leśnictwa P w Nadleśnictwie L. W oświadczeniu tym wskazano, że odwołanie jest równoznaczne z trzymiesięcznym okresem wypowiedzenia stosunku pracy. Poinformowano skarżącą, że w związku z jej odwołaniem w okresie usprawiedliwionej nieobecności w pracy z powodu choroby bieg wypowiedzenia rozpocznie się po jej powrocie do pracy, a jeżeli usprawiedliwiona nieobecność trwać będzie dłużej niż okres przewidziany w art. 53 § 1 pkt 1 lit. b k.p. – stosunek pracy zostanie rozwiązany bez wypowiedzenia.

2.2. W pozwie skierowanym do Sądu Rejonowego w S Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych skarżąca wniosła o przywrócenie jej do pracy. Powództwo zostało oddalone przez ten sąd w wyroku z dnia marca 2011 r. (sygn. akt). W uzasadnieniu swojego orzeczenia sąd pracy stwierdził, że pracodawca nie dokonał odwołania skarżącej z naruszeniem prawa pracy, a Kodeks pracy nie przewiduje roszczenia o przywrócenie do pracy w odniesieniu do osób zatrudnionych na podstawie aktu powołania.

2.3. Od powyższego wyroku skarżąca wniosła apelację, w której zarzuciła sądowi pierwszej instancji: (1) naruszenie prawa materialnego, a w szczególności: art. 8, art. 18^{8a} i art. 45 § 1 i 2 w związku z art. 69 k.p., art. 58 § 1 i 2 i art. 93 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p. oraz art. 24, art. 32 ust. 1 i 2 i art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji – „przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, w tym przez uznanie za dopuszczalne odwołanie powódki [skarżącej], które nastąpiło z naruszeniem lub nadużyciem prawa oraz nieuzasadnionym ograniczeniem praw i dyskryminacją powódki [skarżącej]”; (2) naruszenie przepisów postępowania, a w szczególności art. 212, art. 233 § 1, art. 328 § 2 oraz art. 477¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.) – „przez niedążenie do wyjaśnienia wszystkich istotnych spornych okoliczności i istoty sprawy, zaniechanie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału, niewyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem mających uzasadniać odwołanie powódki [skarżącej] o odszkodowanie, jeśli zdaniem Sądu przywrócenie powódki [skarżącej] do pracy, po rozpatrzeniu wszystkich zarzutów i roszczeń powódki, nie byłoby możliwe lub uzasadnione”.

Wyrokiem z dnia października 2011 r. (sygn. akt) Sąd Okręgowy w S Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił apelację skarżącej. W uzasadnieniu swojego orzeczenia sąd drugiej instancji nie podzielił zarzutów skarżącej odnośnie do naruszenia przez sąd pierwszej instancji przepisów prawa materialnego oraz procesowego. Sąd odwoławczy stwierdził także, że pracodawca nie dokonał odwołania skarżącej z naruszeniem przepisów regulujących stosunek pracy na podstawie powołania, oraz że nie dokonał tego z naruszeniem jej konstytucyjnych praw oraz zasad współżycia społecznego. Ponadto, skarżąca

nabyła prawo do wcześniejszej emerytury bez osiągnięcia wieku określonego w art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, ze zm.), co zwolniło pracodawcę z obowiązku, o którym mowa w art. 72 § 3 k.p. Od stycznia 2011 r. skarżąca pobiera świadczenie emerytalne.

3. Zdaniem skarżącej kwestionowane przepisy naruszyły jej konstytucyjne prawa „w zakresie realizacji zaliczanej do podstawowych zasad Rzeczypospolitej Polskiej ochrony pracy, równości wszystkich wobec prawa, równego traktowania przez władze publiczne i niedyskryminacji z jakiegokolwiek przyczyny oraz równej dla wszystkich ochrony prawnej praw majątkowych, w zakresie ochrony trwałości stosunku pracy, ograniczając te prawa skarżącej (...) bez rzeczywistej potrzeby, pomimo niezaimplementowania w odniesieniu do stanowiska pracy leśniczego, na którym w latach 1982-2010 zatrudniona była skarżąca, przesłanek, o których mowa w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, tj. konieczności ograniczenia korzystania z tych konstytucyjnych praw w demokratycznym państwie prawnym dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób”. Ponadto, w uzasadnieniu skargi konstytucyjnej skrytykowano wydane w sprawie skarżącej orzeczenia sądów pracy obu instancji.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 36 ust. 1 w związku z art. 49 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, ze zm.; dalej: ustawa o TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał Konstytucyjny bada, czy skarga odpowiada określonym przez prawo wymogom, a także czy postępowanie wszczęte na skutek wniesienia skargi podlegałoby umorzeniu na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy o TK. Procedura ta umożliwia, już w początkowej fazie postępowania, wyeliminowanie spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozpoznania przez Trybunał Konstytucyjny.

2. Trybunał Konstytucyjny odniósł się do wskazanych jako wzorce kontroli przepisów Konstytucji.

2.1. Skarżąca zarzuciła art. 35 ust. 1 ustawy o lasach w związku z art. 68 § 1 k.p., art. 70 § 2 oraz art. 72 § 3 k.p. niezgodność z art. 24, art. 32 i art. 64 ust. 2 w związku z art. 2, art. 20, art. 30, art. 31 ust. 3, art. 45 ust. 1 i art. 65 ust. 5 Konstytucji, a art. 35 ust. 1 pkt 2 ustawy o lasach – niezgodność z art. 2, art. 24, art. 32 i art. 64 ust. 2 Konstytucji.

Trybunał stwierdza, że skarżąca jako samoistne wzorce kontroli wskazała: w odniesieniu do art. 35 ust. 1 ustawy o lasach w związku z art. 68 § 1 k.p., art. 70 § 2 oraz art. 72 § 3 k.p. – art. 24, art. 32, art. 20, art. 30, art. 31 ust. 3, art. 45 ust. 1 i art. 65 ust. 5, a w odniesieniu do art. 35 ust. 1 pkt 2 ustawy o lasach – art. 2, art. 24, art. 32 i art. 64 ust. 2 Konstytucji. Z kolei art. 64 ust. 2 ustawy zasadniczej został powiązany przez skarżącą z art. 2 Konstytucji jako wzorzec dla art. 35 ust. 1 ustawy o lasach w związku z art. 68 § 1 k.p., art. 70 § 2 oraz art. 72 § 3 k.p.

2.2. Odnośnie do art. 2 Konstytucji Trybunał przypomina, że przepis ten zasadniczo nie może stanowić samoistnej podstawy kontroli w trybie skargowym (zob. postanowienie pełnego składu TK z dnia 23 stycznia 2002 r., Ts 105/00, OTK ZU nr 1/B/2002, poz. 60). Jak wielokrotnie podnoszono w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego, art. 2 ustawy zasadniczej wyznacza jedynie standard kreowania przez ustawodawcę wolności i praw, nie wprowadzając jednocześnie konkretnej wolności czy konkretnego prawa (zob. np. wyroki TK z dnia: 30 maja 2007 r., SK 68/06, OTK ZU nr 6/A/2007, poz. 53 oraz 10 lipca 2007 r., SK 50/06, OTK ZU nr 7/A/2007, poz. 75). Trybunał Konstytucyjny podkreśla, że o dopuszczalności stosowania art. 2 Konstytucji jako samoistnej podstawy indywidualnej kontroli konstytucyjności prawa nie może przesądzać okoliczność, że przepis ten może być samodzielną podstawą orzeczenia wydawanego w ramach kontroli generalnej (abstrakcyjnej). W tym ostatnim przypadku ocena ta nie jest bowiem uwarunkowana istnieniem praw podmiotowych konkretnego podmiotu, naruszonych zastosowaniem przez organ władzy publicznej niekonstytucyjnego przepisu (zob. np. postanowienie TK z dnia 25 marca 2009 r., Ts 75/08, OTK ZU nr 2/B/2009, poz. 126).

W związku z powyższym należało odmówić nadania dalszego biegu analizowanej skardze konstytucyjnej – w zakresie badania zgodności art. 35 ust. 1 pkt 2 ustawy o lasach z art. 2 Konstytucji – z powodu niedopuszczalności orzekania (art. 39 ust. 1 pkt 1 *in fine* oraz art. 36 ust. 3 w związku z art. 49 ustawy o TK).

2.3. Z kolei art. 20 Konstytucji – po pierwsze – ma charakter ustrojowy, nie jest więc podstawą wolności lub prawa podmiotowego jednostki (zob. np. postanowienia TK z dnia: 27 grudnia 2004 r., Ts 186/04, OTK ZU nr 3/B/2005, poz. 137; 5 marca 2012 r., Ts 26/10, niepubl. oraz 11 lutego 2013 r., Ts 17/12, niepubl.). Po drugie – przepis ten ustanawia zasadę społecznej gospodarki rynkowej opartej na wolności działalności gospodarczej, własności prywatnej oraz solidarności, dialogu i współpracy partnerów społecznych jako podstawy ustroju gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej; z tego też powodu – niezależnie od wcześniejszych ustaleń – nie mógłby stanowić adekwatnego wzorca w niniejszej sprawie, gdyż zaskarżone przepisy nie dotyczą materii gospodarczej, lecz kwestii pracowniczych (art. 68 § 1, art. 70 § 2 i art. 72 § 3 k.p.) oraz kompetencyjnych organu Lasów Państwowych (art. 35 ust. 1 ustawy o lasach).

W związku z powyższym należało odmówić nadania dalszego biegu analizowanej skardze konstytucyjnej – w zakresie badania zgodności art. 35 ust. 1 ustawy o lasach w związku z art. 68 § 1 k.p., art. 70 § 2 oraz art. 72 § 3 k.p. z art. 20 Konstytucji – z powodu niedopuszczalności orzekania (art. 39 ust. 1 pkt 1 *in fine* oraz art. 36 ust. 3 w związku z art. 49 ustawy o TK).

2.4. W odniesieniu do art. 24 Konstytucji należy przypomnieć, że z przepis ten ma charakter ustrojowy i nie wynikają z niego konstytucyjne prawa podmiotowe dla obywatela (zob. np. postanowienia TK z dnia 22 czerwca 1998 r., Ts 69/98, OTK ZU 1999 – Supplement, poz. 60 oraz 24 kwietnia 2003 r. i 14 października 2003 r., Ts 144/02, OTK ZU nr 4/B/2003, poz. 216 i 217).

W związku z powyższym należało odmówić nadania dalszego biegu analizowanej skardze konstytucyjnej – w zakresie badania zgodności art. 35 ust. 1 ustawy o lasach w związku z art. 68 § 1 k.p., art. 70 § 2 i art. 72 § 3 k.p. oraz art. 35 ust. 1 pkt 2 ustawy o lasach z art. 24 Konstytucji – z powodu niedopuszczalności

orzekania (art. 39 ust. 1 pkt 1 *in fine* oraz art. 36 ust. 3 w związku z art. 49 ustawy o TK).

2.5. Co do art. 30 Konstytucji Trybunał zwraca uwagę, że zasada godności człowieka pełni w porządku konstytucyjnym kilka funkcji: łącznika między Konstytucją (akt prawa pozytywnego) a porządkiem prawnonaturalnym; determinanty interpretacji i stosowania Konstytucji; wyznacznika systemu oraz zakresu poszczególnych praw i wolności, a wreszcie – podmiotowego prawa jednostki o odrębnej treści prawnej (zob. L. Garlicki, komentarz do art. 30 Konstytucji, [w:] *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, red. L. Garlicki, Wydawnictwo Sejmowe 1999-2007). Przepis ten może więc być wykorzystany jako samoistny wzorzec konstytucyjny w wypadku badania zgodności z Konstytucją, także w wypadku skargi konstytucyjnej, choć z uwagi na specyfikę tego prawa może się to zdarzyć wyjątkowo (zob. wyrok TK z dnia 15 października 2002 r., SK 6/02, OTK ZU nr 5/A/2002, poz. 65).

Sama dopuszczalność wprowadzania przez ustawodawcę do obrotu prawnego regulacji o charakterze *lex specialis* – w odniesieniu do wybranych grup zawodowych (*in casu*: leśniczych) w zakresie nawiązywania i rozwiązywania stosunku pracy, czy tzw. przedemerytalnych okresów ochronnych pracowników, których stosunek pracy nawiązywany jest na podstawie powołania – które to odbiegają od unormowań ogólnych prawa pracy, nie stanowi jeszcze niedopuszczalnej ingerencji w konstytucyjną zasadę godności człowieka.

W związku z powyższym należało odmówić nadania dalszego biegu analizowanej skardze konstytucyjnej – w zakresie badania zgodności art. 35 ust. 1 ustawy o lasach w związku z art. 68 § 1 k.p., art. 70 § 2 i art. 72 § 3 k.p. z art. 30 Konstytucji – z powodu oczywistej bezzasadności zarzutu (art. 36 ust. 3 w związku z art. 49 ustawy o TK).

2.6. Odnośnie do art. 31 ust. 3 Konstytucji należy przypomnieć, że przepis ten nie wyraża w sposób pełny odrębnych wolności lub praw, a czyni to jedynie w sposób cząstkowy i uzupełniający, ściśle związany z innymi normami konstytucyjnymi. Jak wynika z tytułu podrozdziału, w którym został umiejscowiony, wyraża on ogólną zasadę dotyczącą konstytucyjnych wolności i praw człowieka

i obywatela. Zasada ta odnosi się do „ograniczeń w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw”, nie jest więc podstawą odrębnego typu wolności lub prawa. Wynika z tego, że przepis ten nie formułuje samoistnego prawa podmiotowego o randze konstytucyjnej i zawsze musi być współstosowany z innymi normami Konstytucji (zob. postanowienie pełnego składu TK z dnia 23 stycznia 2002 r., Ts 105/00, OTK ZU nr 1/B/2002, poz. 60).

W związku z powyższym należało odmówić nadania dalszego biegu analizowanej skardze konstytucyjnej – w zakresie badania zgodności art. 35 ust. 1 ustawy o lasach w związku z art. 68 § 1 k.p., art. 70 § 2 i art. 72 § 3 k.p. z art. 31 ust. 1 Konstytucji – z powodu niedopuszczalności orzekania (art. 39 ust. 1 pkt 1 *in fine* oraz art. 36 ust. 3 w związku z art. 49 ustawy o TK).

2.7. Wywodzona z art. 32 Konstytucji zasada równości, nie ma charakteru abstrakcyjnego i absolutnego. Zgodnie z powszechnie przyjętym założeniem nie oznacza ona identyczności (tożsamości) praw wszystkich jednostek. Prawo do równego traktowania i niedyskryminacji funkcjonuje zawsze w pewnym kontekście sytuacyjnym; odniesione musi być do zakazów lub nakazów albo nadania uprawnień określonym jednostkom (grupom jednostek) w porównaniu ze statusem innych jednostek (grup). Konstytucja nie formułuje założenia równości i zakazu dyskryminacji w rozumieniu uniwersalnego egalitaryzmu jednostek, ale jako równą możliwość realizacji wolności i praw. W postanowieniu pełnego składu z dnia 24 października 2001 r. o sygn. SK 10/01 Trybunał Konstytucyjny, uznając prawo do równego traktowania za konstytucyjne prawo jednostki, podkreślił, że „ma ono charakter niejako prawa »drugiego stopnia« (»metaprawa«), tzn. przysługuje ono w związku z konkretnymi normami prawnymi lub innymi działaniami organów władzy publicznej, a nie w oderwaniu od nich – niejako »samoistnie«. Jeżeli te normy lub działania nie mają odniesienia do konkretnych określonych w Konstytucji wolności i praw, prawo do równego traktowania nie ma w pełni charakteru prawa konstytucyjnego, a to sprawia, że nie może ono być chronione za pomocą skargi konstytucyjnej” (OTK ZU nr 7/2001, poz. 225). Oznacza to, że art. 32 Konstytucji wyraża przede wszystkim zasadę ogólną i dlatego winien być odnoszony – jako tzw. wzorzec związkowy – do konkretnych przepisów Konstytucji,

nawet jeżeli konstytucyjna regulacja danego prawa lub wolności jest niepełna i wymaga konkretyzacji ustawowej. Tym samym w sprawach inicjowanych skargą konstytucyjną dopuszczalność czynienia z konstytucyjnej zasady równości wzorca kontroli kwestionowanych przepisów byłaby możliwa wyłącznie w sytuacji doprecyzowania przez skarżącego, w zakresie jakiego konstytucyjnego prawa lub wolności upatruje on naruszenie zasady równości wobec prawa oraz niedyskryminacji. Brak takiego odniesienia wyłącza zaś możliwość oparcia skargi konstytucyjnej samoistnie na zarzucie naruszenia konstytucyjnej zasady równości.

W związku z powyższym należało odmówić nadania dalszego biegu analizowanej skardze konstytucyjnej – w zakresie badania zgodności art. 35 ust. 1 pkt 2 ustawy o lasach z art. 64 ust. 2 Konstytucji oraz art. 35 ust. 1 ustawy o lasach w związku z art. 68 § 1 k.p., art. 70 § 2 i art. 72 § 3 k.p. z art. 32 Konstytucji – z powodu niedopuszczalności orzekania (art. 39 ust. 1 pkt 1 *in fine* oraz art. 36 ust. 3 w związku z art. 49 ustawy o TK).

2.8. Kolejny wzorzec – art. 45 ust. 1 Konstytucji – wyraża prawo do sądu, które obejmuje w szczególności: po pierwsze – prawo dostępu do sądu, tj. prawo do uruchomienia postępowania przed sądem; po drugie – prawo do odpowiedniego ukształtowania procedury sądowej, zgodnie z wymogami sprawiedliwości i jawności; po trzecie – prawo do wyroku sądowego, tj. prawo uzyskania wiążącego rozstrzygnięcia sprawy przez sąd. Tym samym wskazany przepis ustawy zasadniczej może być punktem odniesienia dla Trybunału Konstytucyjnego jedynie wówczas, gdy podmiot inicjujący postępowanie ze skargi konstytucyjnej kwestionuje regulacje materii procesowej, które to niewspółmiernie ograniczają bądź całkowicie zamykają jednostce prawo do sądowej kontroli wydanych wobec niej rozstrzygnięć indywidualnych (m.in. w zakresie rozwiązania stosunku pracy). W analizowanej sprawie skarżąca tymczasem zakwestionowała przepisy o charakterze materialnym, z których brzmienia – ani wprost, ani pośrednio – nie można wyprowadzić normy lub norm, które uniemożliwiałyby sądową ochronę jednostki, będącej stroną stosunku pracy na podstawie aktu powołania. Z tego też powodu art. 45 ust. 1 ustawy zasadniczej jest nieadekwatnym wzorcem kontroli w sprawie. Ponadto, Trybunał zwraca uwagę, że w stanie faktycznym i prawnym poprzedzającym wniesienie

analizowanej skargi konstytucyjnej skarżąca miała w pełni zagwarantowaną drogę sądową, z której skorzystała.

W związku z powyższym należało odmówić nadania dalszego biegu analizowanej skardze konstytucyjnej – w zakresie badania zgodności art. 35 ust. 1 ustawy o lasach w związku z art. 68 § 1 k.p., art. 70 § 2 i art. 72 § 3 k.p. z art. 45 ust. 1 Konstytucji – z powodu niedopuszczalności orzekania (art. 39 ust. 1 pkt 1 *in fine* oraz art. 36 ust. 3 w związku z art. 49 ustawy o TK).

2.9. Artykuł 65 ust. 5 Konstytucji dotyczy prowadzenia przez władze publiczne polityki zmierzającej do pełnego, produktywnego zatrudnienia przez realizowanie programów zwalczania bezrobocia, w tym organizowania i wspierania poradnictwa i szkolenia zawodowego oraz robót publicznych i prac interwencyjnych. Przepis ten nie formułuje natomiast żadnych praw podmiotowych, gdyż ma jedynie charakter programowy – wskazujący na zasadnicze kierunki działań władzy publicznej (zob. wyrok TK z dnia 13 marca 2000 r., K 1/99, OTK ZU 2/2000, poz. 59). Nie może zatem stanowić wzorca w sprawach inicjowanych skargą konstytucyjną (zob. L. Garlicki, uwaga 5 *in fine* do art. 65 Konstytucji, [w:] *Konstytucja...*).

W związku z powyższym należało odmówić nadania dalszego biegu analizowanej skardze konstytucyjnej – w zakresie badania zgodności art. 35 ust. 1 ustawy o lasach w związku z art. 68 § 1 k.p., art. 70 § 2 i art. 72 § 3 k.p. z art. 65 ust. 5 Konstytucji – z powodu niedopuszczalności orzekania (art. 39 ust. 1 pkt 1 *in fine* oraz art. 36 ust. 3 w związku z art. 49 ustawy o TK).

2.10. Ostatnim ze wskazanych przez skarżącą wzorców kontroli jest art. 64 ust. 2 Konstytucji, który w odniesieniu do badania konstytucyjności art. 35 ust. 1 ustawy o lasach w związku z art. 68 § 1 k.p., art. 70 § 2 i art. 72 § 3 k.p. – został dodatkowo powiązany z art. 2 ustawy zasadniczej. Zdaniem skarżącej zakwestionowane przepisy ustawy o lasach oraz Kodeksu pracy naruszają konstytucyjną gwarancję równej dla wszystkich ochrony innych praw majątkowych w zakresie ochrony majątkowego aspektu stosunku pracy.

Trybunał stwierdza, że zarzut, w myśl którego art. 35 ust. 1 pkt 2 ustawy o lasach, art. 35 ust. 1 tejże ustawy w związku z art. 68 § 1 k.p. oraz art. 70 § 2 k.p. naruszają wywodzoną z art. 64 ust. 2 Konstytucji zasadę ochrony innych praw

majątkowych (w tym w powiązaniu z zasadą demokratycznego państwa prawnego czy zasadą sprawiedliwości społecznej, o których mowa w art. 2 Konstytucji), należy uznać za oczywiście bezzasadny. Wymienione przepisy obu ustaw w żaden sposób nie kreują bowiem norm dyskryminujących jednostki (w tym skarżącą) w aspekcie majątkowym, gdyż dotyczą jedynie kwestii nawiązywania stosunku pracy na podstawie aktu powołania i ustania stosunku pracy na podstawie aktu odwołania (art. 68 § 1 i art. 70 § 2 k.p.) oraz kompetencji nadleśniczego (art. 35 ust. 1 ustawy o lasach).

Oczywiście bezzasadny jest również zarzut niezgodności art. 72 § 3 k.p. z art. 64 ust. 2 w związku z art. 2 ustawy zasadniczej.

Skarżąca wskazuje, że określony w zakwestionowanym przepisie tzw. przedemerytalny okres ochronny stanowi „daleko idące ograniczenie ochrony prawnej stosunku pracy skarżącej jako prawa majątkowego”. Przytoczona wypowiedź pośrednio pozwala ustalić, że zdaniem skarżącej niekonstytucyjnie jest *sui generis* uprzywilejowanie pracowników, którzy nawiązali stosunek pracy na podstawie umowy o pracę, względem pracowników, wobec których stosunek pracy został nawiązany aktem powołania.

Wprawdzie art. 72 § 3 k.p. (ustanawiający tzw. okres ochronny dla pracowników, którym brakuje nie więcej niż dwa lata do nabycia prawa do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) stanowi regulację szczególną w stosunku do ogólnej normy zawartej w art. 39 k.p. („Pracodawca nie może wypowiedzieć umowy o pracę pracownikowi, któremu brakuje nie więcej niż 4 lata do osiągnięcia wieku emerytalnego, jeżeli okres zatrudnienia umożliwia mu uzyskanie prawa do emerytury z osiągnięciem tego wieku”). Niemniej jednak samo skrócenie tzw. przedemerytalnego okresu ochronnego (i związane z tym konsekwencje natury ekonomicznej) wobec pracowników, których stosunek pracy został nawiązany na podstawie powołania, w stosunku do pozostałych pracowników mieści się w zakresie swobody regulacyjnej ustawodawcy zwykłego; tym bardziej że sama Konstytucja nie zawiera w tym zakresie żadnych wytycznych. Ponadto, Trybunał Konstytucyjny przyjmuje w swoim orzecznictwie, że treść art. 64 ust. 2 ustawy zasadniczej „nie wyklucza różnicowań o charakterze jednoznacznie przedmiotowym, związanych z istotną odmiennością sytuacji faktycznych lub prawnych”

(postanowienie TK z dnia 27 listopada 2006 r., SK 13/06, OTK ZU nr 10/A/2006, poz. 164). Samo zaś wprowadzenie w Kodeksie pracy dwóch różnych tzw. przedemerytalnych okresów ochronnych nie uzasadnia jeszcze naruszenia przez ustawodawcę konstytucyjnej zasady ochrony innych praw majątkowych (w odniesieniu – jak postuluje skarżąca – do majątkowego aspektu stosunku pracy).

Nie bez znaczenia przy ocenie zasadności analizowanej skargi w tym zakresie jest również przedstawiona w jej uzasadnieniu argumentacja, która sprowadza się w istocie do wykazania braku regulacji pozytywnej, przyjmującej treść postulowaną przez skarżącą. W swoim orzecznictwie Trybunał wielokrotnie podkreślał, że jako organ kontroli konstytucyjności i legalności prawa nie posiada żadnych kompetencji prawotwórczych, nie może więc samodzielnie wykreować normy prawnej, wyrażającej treść oczekiwaną przez skarżącego (zob. wyrok TK z dnia 3 grudnia 1996 r., K 25/96, OTK ZU nr 6/1996, poz. 52). Trybunał Konstytucyjny podkreślał także, że „zarzuty nie mogą polegać na wskazaniu, że przepis nie zawiera konkretnej regulacji, której istnienie zadowalałoby wnioskodawcę. Gdyby istniała możliwość zaskarżenia przepisu pod zarzutem, iż nie zawiera on regulacji, które w przekonaniu wnioskodawcy winny się w nim znaleźć, każdą ustawę lub dowolny jej przepis można byłoby zaskarżyć w oparciu o tego rodzaju przesłankę negatywną” (wyrok TK z dnia 19 listopada 2001 r., K 3/00, OTK ZU nr 8/2001, poz. 251).

W związku z powyższym należało odmówić nadania dalszego biegu analizowanej skardze konstytucyjnej – w zakresie badania zgodności art. 35 ust. 1 pkt 2 ustawy o lasach z art. 64 ust. 2 Konstytucji oraz art. 35 ust. 1 ustawy o lasach w związku z art. 68 § 1 k.p., art. 70 § 2 i art. 72 § 3 k.p. z art. 64 ust. 2 w związku z art. 2 Konstytucji – z powodu oczywistej bezzasadności zarzutów (art. 36 ust. 3 w związku z art. 49 ustawy o TK).

3. Niezależnie od powyższego – odnosząc się do zawartej w uzasadnieniu analizowanej skargi konstytucyjnej krytyki wydanych w sprawie skarżącej orzeczeń sądów pracy obu instancji – Trybunał przypomina, że na gruncie obowiązujących przepisów konstytucyjnych niedopuszczalna jest ocena zgodności z ustawą zasadniczą rozstrzygnięć sądowych wydanych na podstawie prawa materialnego

czy proceduralnego w jakichkolwiek sprawach indywidualnych, gdyż nie mieści się ona w kognicji polskiego sądu konstytucyjnego (zob. np. postanowienie TK z dnia 21 czerwca 1999 r., Ts 56/99, OTK ZU nr 6/1999, poz. 143).

Wziąwszy pod uwagę powyższe, Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.